

TULLIN KOIRATOIMINTA

Tulli on yksi Suomen vanhimmista viranomaisista. Suomessa on ollut tullitoimintaa yli 600 vuotta. Matkustaja- ja tavaraliikenteen tullauksessa on käytetty koiria vuodesta 1969 alkaen. Tullikoirat etsivät postilähetyksistä, lentomatrustajien matkatavaroista ja lentorahdista kieltojen ja rajoitusten alaisia kohteita niin maa-, ilma- kuin meriliikenteessä.

Ensimmäisinä on koulutettu ja käytetty **huumekoiria**. Niiden avulla estetään ja paljastetaan huumausainerikoksia maahantuonnin, viennin sekä kauttakuljetusten yhteydessä. 2000-luvun alussa aloittaneet **savuke- ja nuuskakoirat** etsivät suuria savuke- tai nuuskaeria kaupallisesta tavaraliikenteestä. Vuonna 2014 aloittaneet **rahakoirat** torjuvat harmaata taloutta etsimällä suuria käteismääriä matkustajilta ja tavaraliikenteestä. **Aseiden ja räjähteiden etsintään koulutetut koirat** aloittivat vuonna 2016. Niiden tehtävänä on löytää aseiden lisäksi aseiden osia, ampumatarvikkeita ja räjähdäaineita sekä niiden lähtöaineita. Kun ensimmäinen **ruokakoira** aloitti työnsä vuonna 2018, Tullissa työskenteli jo lähes viisikymmentä koira - näistä suurin osa on labradorinnoutajia. Ruokakoiran avulla estetään mm. afrikkalaisen sikaruton leviäminen Suomeen. Ruokakoira löytää helposti kaikki juustovoileivät, lihapiirakat ja kinkkupitsat, mutta se pystyy havaitsemaan myös auton rakenteisiin piilotetun lihasäilyketökin!

Koiran koulutus

Ensimmäiseksi valitaan koiran ohjaaja Tullin henkilökunnasta. Sen jälkeen koirakoulu ryhtyy etsimään sopivaa pentua yksityisiltä kasvattajilta. Useimmiten koirat varataan huolellisesti valikoiduista pentueista jo ennen niiden syntymää. Tullikoiriksi pyritään valitsemaan sosiaalisia, tarmokkaita, rohkeita, yhteistyöhaluisia ja terveitä yksilöitä. Ohjaajan koti on luovutusiästä lähtien lähes poikkeuksetta myös pennun koti.

Tullikoiran koulutus perustuu leikkiin. Kouluttaminen aloitetaan sosiaalistamisella, ympäristöharjoittelulla ja työympäristöön tutustumisella noin seitsenviikkoisena ohjaajan, kasvattajan tai kennelalan opiskelijan luona. Pentu testataan puoli-vuotiaana viikon pituisella testausjaksolla. Jakson aikana selvitetään koiran luonnetta ja koulutettavuutta. Testaamisen tarkoituksena on karsia sopimattomat yksilöt ja valmentaa ohjaajaa toimimaan siten, että vuoden ikäisenä pentu olisi valmis varsinaiseen koulutukseen. Koirat tulevat tällöin ohjaajineen koirakoululle kuuden viikon pituiselle peruskoulutusjaksolle.

Noin vuoden monipuolisen työkokemuksen jälkeen koiralla on tarvittava osaaminen tullivalvonnan vaihteleviin työympäristöihin. Koiraa ohjaajineen koulutetaan ja osaamista testataan vuosittain kertauskursseilla aina siihen asti, kun koira noin seitsemän palvelusvuoden jälkeen jää eläkkeelle. Eläkevuotensa se viettää yleensä ohjaajansa luona.

Koirien työkenttänä ovat satamat, lentokentät, rekka- ja henkilöautot, pienveneet, varastot, matkustajahallit, maastot sekä kaikki mahdolliset välineet ja paikat, millä erilaisia tuotteita salakuljetetaan tai missä niitä säilytetään. Koirien on pystyttävä työskentelemään väentungoksessa, metelissä, voimakkaissa hajuissa ja ahtaissa paikoissa. Koulutuksen aikana tehdään käytännön harjoituksia kaikenlaisissa mahdollisissa työympäristöissä, jotta koira harjaantuisi työskentelemään myös muualla kuin tavallisella virkapaikallaan.

Koira työskentelee päivittäin 8–12 tuntia. Siitä on tehokasta työtä kaksi–kolme tuntia. Työaika jaksetaan 10–20 minuutin mittaisiksi rupeamiksi, jotta herkkyyttä säilyy. Koiralla on työpaikallaan myös sopiva lepo- ja oleskelupaikka, jossa on mahdollisimman vähän häiriötekijöitä. Tehokasta työaika ja terveyttä ylläpidetään tarjoamalla koiralle sopivassa suhteessa työtä, lepoa, laadukasta ravintoa ja monipuolista liikuntaa.

Tullikoira reagoi opetettuihin hajuihin missä ja milloin tahansa, myös ilman eri käskyä. Koira löytää huumeen, savukkeet tai käteisen rahan olosuhteista riippuen kohtuullisen nopeasti. Sillä ei ole mitään ennakkoluuloja siitä, missä tai kenellä niitä voi tai ei voi olla.

Suomen valtio rahoittaa tullikoiratoimintaa budjettivaroin, mutta yleishyödyllisten yhdistysten on mahdollista tukea toimintaa rahalahjoituksilla ja yksityiset henkilöt voivat muistaa tullikoiratoimintaa testamentissaan.

Vuonna 2019 Tullin koiratoiminta täyttää 50 vuotta. Tullimuseo sijaitsee Suomenlinnan Susisaarella.